

SO.5310.38.2024

Decyzja

Na podstawie art. 14 pkt 2 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. – Prawo o zgromadzeniach (Dz.U. z 2022 r. poz. 1389) oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 572), w związku ze zgłoszeniem zgromadzenia publicznego z dnia 24 kwietnia 2024r. w przedmiocie odbycia zgromadzenia w dniach 30 kwietnia 2024r., godz. 14:30 do 30 maja 2024r., godz. 14:30 w miejscowości Hrebenne na skrzyżowaniu drogi krajowej nr 17 z drogą wojewódzką nr 867 dokonany przez ...,

zakazują odbycia wskazanego zgromadzenia

ponieważ jego odbycie może zagrażać życiu lub zdrowiu ludzi albo mieniu w znacznych rozmiarach.

Uzasadnienie

W dniu 24 kwietnia 2024r. do Urzędu Miejskiego w Lubyczy Królewskiej wpłynęło zawiadomienie o zamiarze zorganizowania zgromadzenia publicznego w dniach od 30 kwietnia do 30 maja 2024r w miejscowości Hrebenne na skrzyżowaniu drogi krajowej nr 17 z drogą krajową nr 867. Organizatorem jest ..., a przewodniczącym zgromadzenia został wyznaczony Jako cel zgromadzenia wskazano: brak reakcji rządu na trudną sytuację w rolnictwie, likwidacja "Zielonego Ładu", ograniczenie napływu produktów rolno-spożywczych spoza terenu Unii Europejskiej a w szczególności z Ukrainy, ochrona hodowli w Polsce. Przewidywana liczba uczestników: 100. W ramach przedmiotowego zgromadzenia organizator planuje nieprzepuszczanie samochodów ciężarowych (TIR), które wjeżdżają do Polski z terenu Ukrainy. Samochody ciężarowe, które będą przekraczały granicę z kierunku Polski do Ukrainy mają być przepuszczane w następujący sposób: o godz. 8:00 i 20:00 - 12 samochodów z kolejki głównej, o każdej pełnej godzinie, 4 ciężarówki z artykułami humanitarnymi, spożywczymi, ADR-y przewożące diesel, benzyna, gaz, asfalt, poza tym kwiaty cięte, sadzonki drzew, poczta.

Należy wskazać, iż protesty rolników na skrzyżowaniu w/w dróg w miejscowości Hrebenne rozpoczęły się w lutym 2024 roku i trwają nieprzerwanie w tym samym miejscu do dnia dzisiejszego, przy czym obecnie trwające zgromadzenie publiczne zaplanowane zostało do dnia 30 kwietnia 2024r. W tym okresie podniesione zostały w przestrzeni publicznej liczne zarzuty wobec organizowanych protestów. Blokowanie przejść granicznych przez rolników może stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa i przepływu osób oraz towarów między Polską a Ukrainą. Blokada przejść granicznych może zakłócić handel oraz przemieszczanie się osób, co może mieć negatywny wpływ na lokalną gospodarkę, zwłaszcza w obszarach przygranicznych. Firmy mogą ponosić straty z powodu utraty dostępu do rynków zbytu oraz braku dostępu do niezbędnych surowców i towarów. W niektórych przypadkach protesty mogą prowadzić do starć pomiędzy protestującymi a siłami bezpieczeństwa, co z kolei może prowadzić do obrażeń lub szkód dla mienia. Emocje podgrzewane podczas protestów mogą czasem prowadzić do agresywnych zachowań uczestników zgromadzenia i kierowców.

W związku z trwającymi protestami do tut. Urzędu wpłynęły pisma, podania oraz skargi zarówno od instytucji państwowych, jak i od prywatnych przedsiębiorców informujących o skutkach już trwających protestach oraz zagrożeniach mogących wyniknąć z przedłużającej się blokady granicy. W dniu 17 kwietnia 2024r. do Burmistrza Lubyczy Królewskiej wpłynął wniosek Komendanta Powiatowego Policji w Tomaszowie Lubelskim o rozwiązanie zgromadzenia na podstawie art. 20 ust. 1 u.p.z., obywatelstwa w miejscowości Hrebenne na skrzyżowaniu drogi krajowej nr 17 z drogą wojewódzką nr 867 pt. "Protest przeciwko niekontrolowanemu wpływowi zbóż z Ukrainy do Unii Europejskiej". W uzasadnieniu wniosku wskazano, iż lokalizacja zgromadzenia wyklucza możliwości skorzystania z innych tras dojazdowych do Drogowego przejścia Granicznego w Hrebennem, a sam czas dojazdu dyktowany jest przez organizatora protestu. W opinii Komendanta Powiatowego Policji niebezpieczeństwem wynikającym z rosnącej kolejki jest zagrożenie bezpieczeństwa życia i zdrowia poprzez blokowanie przejazdu samochodom osobowym przez ukraińskich kierowców stojących w kolejce oraz wzbudzenie realnego niepokoju okolicznych mieszkańców przez osoby oczekujące na odprawę. Inne zagrożenia wynikają z zastawiania wjazdów na posesję przez ukraińskie tiry, co dezorganizuje życie prywatne oraz społeczne. Ukraińscy kierowcy wchodzą na drogę bezpośrednio przed nadjeżdżające samochody, co stanowi realne zagrożenie spowodowania uszczerbku na zdrowiu, utraty życia lub spowodowania katastrofy drogowej. Na to nakładają się konflikty słowne między ukraińskimi kierowcami a protestującymi i okolicznymi mieszkańcami czy Policją. Gabaryty oczekujących pojazdów powodują niszczenie infrastruktury drogowej a także powodują zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym z

uwagi na fakt, iż pojazdy ograniczają widoczność w rejonie skrzyżowań z drogami podporządkowanymi.

W dniu 17 kwietnia 2024r. do tut. Urzędu Miejskiego wpłynęło pismo spółki ..., zawierające prośbę o pomoc w rozwiązaniu problemów wynikających z trwających protestów. Spółka wskazała w piśmie, iż funkcjonowanie i przetrwanie firmy uzależnione jest od płynnego przepływu towarów między Ukrainą a Polską. Faktyczne zablokowanie przejścia jest przyczyną mniejszych obrotów spółki, która posiada placówkę (agencję celną) zlokalizowaną na terenie przejścia granicznego w Hrebennem.

17 kwietnia 2024r. wpłynęło pismo spółki ... zawierające prośbę o podjęcie działań zmierzających do rozwiązania problemów związanych z przepływem towarów na wschodniej granicy Rzeczypospolitej. Firma działa w branży agencji celnych, spedycji i transportu; zablokowanie ruchu blokuje możliwość prowadzenia operacyjnej działalności gospodarczej i wiąże się z wymiernymi stratami ekonomicznymi. Spółka wskazuje, iż jej obroty spadły o 93%.

19 kwietnia 2024r. wpłynęła do tut. Urzędu Miejskiego pismo przedsiębiorstwa Firma wskazuje, iż trwające protesty uniemożliwiają prowadzenie działalności gospodarczej polegającej na imporcie towarów z Ukrainy, co powoduje, iż nie są w stanie wywiązywać się z zawartych kontraktów. W dniu 24 kwietnia 2024r. do tut. urzędu wpłynęło pismo spółki ... zawierające prośbę o podjęcie działań mających na celu zakazanie rolnikom zgromadzeń na przejściu granicznym. Wskazano, iż działania organizatorów i uczestników zgromadzenia narażają firmę na ogromne straty finansowe.

Zgromadzeniem publicznym jest zgrupowanie osób na otwartej przestrzeni dostępnej dla nieokreślonych imiennie osób, w określonym miejscu w celu odbycia wspólnych obrad lub w celu wspólnego wyrażenia stanowiska w sprawach publicznych (art.3 ust.1 u.p.z.). Stosownie do art. 7 ust.1 u.p.z. organizator zgromadzenia zawiadamia organ gminy o zamiarze zorganizowania zgromadzenia w taki sposób, aby wiadomość dotarła do organu nie wcześniej niż na 30 dni i nie później niż na 6 dni przed planowaną datą zgromadzenia. Treść zawiadomienia powinna spełniać wymogi określone w art. 10 u.p.z.

Art.14 u.p.z. stanowi, że organ gminy wydaje decyzję o zakazie zgromadzenia, jeżeli:

1) jego cel narusza wolność pokojowego zgromadzania się, jego odbycie narusza art.4 lub zasady organizowania zgromadzeń albo cel zgromadzenia lub jego odbycie naruszają przepisy karne;

2) jego odbycie może zagrażać życiu lub zdrowiu ludzi albo mieniu w znacznych rozmiarach, w tym gdy zagrożenia tego nie dało się usunąć w przypadkach, o których mowa w art. 12 lub art. 13;

3) zgromadzenie ma się odbyć w miejscu i czasie, w których odbywają się zgromadzenia organizowane cyklicznie, o których mowa w art. 26a.

Organ gminy jest zobligowany do wydania decyzji o zakazie zgromadzenia w sytuacji, gdy jego odbycie może zagrażać życiu lub zdrowiu ludzi albo mieniu w znacznych rozmiarach. Ustawa nie zawiera definicji legalnej pojęcia „zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzi”. Pojęcie to nie jest zdefiniowane również w żadnej innej ustawie wchodzącej w skład systemu źródeł prawa. W obrocie prawnym natomiast pomocniczo stosowana jest definicja „zdrowia” sformułowana przez Światową Organizację Zdrowia jako „stan pełnego fizycznego, umysłowego i społecznego dobrostanu”. Pojęcie mienia definiowane jest w sposób określony w art. 44 Kodeksu cywilnego (mieniem jest własność i inne prawa majątkowe). Pojęcie „mienia w znacznych rozmiarach” może być objaśniane z zastosowaniem definicji legalnych zawartych w przepisach art. 115 § 5, § 6, i §7a Kodeksu karnego, definiujących, mienie znacznej wartości” (którego wartość przekracza 200 000 zł) mienie wielkiej wartości” (którego wartość przekracza 1 000 000 zł) oraz „szkody w wielkich rozmiarach” (której wartość przekracza 1 000 000 zł).

W ocenie organu w przedmiotowej sprawie zostały spełnione przesłanki, o których mowa w art. 14 pkt. 2 ustawy Prawo o zgromadzeniach uprawniające do wydania decyzji o zakazie zgromadzenia.

Organ stoi na stanowisku, iż celem zgromadzenia publicznego winno być wrażanie stanowiska. Wolność organizowania pokojowych zgromadzeń, a także możliwość uczestnictwa w nich, stanowi jeden z podstawowych elementów wolności konstytucyjnej (art. 57 Konstytucji). Prawo to nie ma jednak charakteru bezwarunkowego. Przepis ten w sposób ogólny wyznacza granice podmiotowe i przedmiotowe korzystania z tych wolności. Wolność zgromadzeń nie jest wolnością nieograniczoną, a jej ograniczenia muszą wynikać z ustawy i powinny być traktowane jako wyjątek. Wykładnia art. 14 u.p.z. uwzględniać powinna wartości i normy wyższego rzędu. Ochrona mienia oraz zdrowia i życia ludzkiego jest w obowiązującym porządku prawnym chroniona.

W opinii organu zablokowanie skrzyżowania drogi krajowej nr 17 z drogą wojewódzką nr 867, a tym samym zablokowanie przejścia granicznego w Hrebennem, na okres 30 dni (przy

uwzględnieniu faktu, że protesty trwają nieprzerwanie od lutego 2024r.) stanowiłoby wypaczenie demokratycznego prawa do zgromadzeń, mogące realnie i bezpośrednio zagrażać:

1) Zdrowiu lub życiu kierowców, uczestników ruchu drogowego, okolicznych mieszkańców. Dotychczasowe protesty w tej samej lokalizacji pozwalają przypuszczać, iż poprzez tworzenie się wielokilometrowych kolejek tirów i blokowanie przejazdu samochodów przez ukraińskich kierowców, oczekujących na odprawę na przejściu granicznym, zastawianie wjazdów na posesję okolicznych mieszkańców – może dojść do realnego zagrożenia utraty życia lub zdrowia. Organ zaznacza, iż dotychczasowe protesty miały nie powodować utrudnień dla ruchu aut osobowych oraz nie wpływać na życie okolicznych mieszkańców. W realiach prowadzonych protestów mieliśmy do czynienia z nagminnym wkraczaniem i przechodzeniem przez drogę osób pieszych, co przy zwężonej powierzchni jezdnej przez stojące tiry dla samochodów osobowych powodowało realne zagrożenie katastrofą drogową.

2) Odbycie zgromadzenia może zagrażać mieniu w znacznych rozmiarach. Przede wszystkim należy wskazać, iż utrudnienia w ruchu transgranicznym spowodowane dotychczasowymi protestami w tej samej lokalizacji spowodowały ogromne zmniejszenie skali odpraw pojazdów ciężarowych na przejściu granicznym w Hrebennem, co wpływa na rażące ograniczenie wymiany towarowej między Polską a Ukrainą. Organ zaznacza, iż do tut. Urzędu wpływają prośby i skargi od przedsiębiorstw, które doznają uszczerbku majątkowego poprzez rażące zmniejszenie obrotów handlowych i zysku. Zagraża to funkcjonowaniu, a także przetrwaniu przedsiębiorstw, których działalność w znacznym stopniu opiera się o usługi związane z przepływem towarów i ludzi przez granicę. Oszacowanie dotychczasowych strat finansowych spowodowanych nie jest proste, jednak przyjąć należy, ostrożnie szacując, iż straty finansowe idą w setki tysięcy złotych. Zaznaczyć przy tym należy, iż zgłoszone zgromadzenie pozostaje w związku z prowadzonymi dotychczas protestami, stanowiąc niejako ich kontynuację. Faktyczne przedłużenie protestów będzie prowadziło do dalszych spadków obrotów wielu przedsiębiorstw - polskich i ukraińskich, jak też Skarbu Państwa. Skala strat na dzień dzisiejszy nie jest możliwa do dokładnego oszacowania, jednakże organ uznał, iż dalsze przedłużanie protestu może spowodować zbyt duże straty finansowe.

Wydanie decyzji o zakazie zgromadzenia nie zostało pozostawione uznaniu organu, a zatem jest on zobligowany do jej wydania, jeżeli stwierdzi spełnienie przesłanek określonych w przywołanym przepisie. Zaznaczyć również należy, że wydanie decyzji o zakazie zgromadzenia na wskazanej podstawie następuje nie tylko, gdy zagrożenie dla określonych w przywołanym przepisie wartości jest pewne, ale również, gdy jest ono choćby potencjalne.

Mając na uwadze przytoczone okoliczności oraz argumenty, wszystkie wskazane wyżej

następstwa mogące wystąpić w trakcie zgromadzenia publicznego zaplanowanego na 30 dni, wypełniają one przesłankę wydania decyzji o zakazie odbycia zgłoszonego zgromadzenia, o której mowa w art. 14 ust. 2 u.p.z.

Wobec powyższego, na podstawie art. 14 pkt 2 ustawy – Prawo o zgromadzeniach organ rozstrzygnął sprawę jak w osnowie decyzji.

Pouczenie

Stosownie do art. 16 ust. 1 ustawy – Prawo o zgromadzeniach odwołanie od decyzji o zakazie zgromadzenia wnosi się bezpośrednio do Sądu Okręgowego w Zamościu w terminie 24 godzin od jej udostępnienia w Biuletynie Informacji Publicznej. Wniesienie odwołania nie wstrzymuje wykonania decyzji o zakazie zgromadzenia.